

EUROOPA PARLAMENT

2014–2019

Transpordi- ja turismikomisjon

2014/2149(INI)

7.5.2015

ARVAMUS

Esitaja: transpordi- ja turismikomisjon

Saaja: kultuuri- ja hariduskomisjon

Euroopa kultuuripärandi ühtse lähenemisviisi väljatöötamise kohta
(2014/2149(INI))

Arvamuse koostaja: Miltiadis Kyrkos

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Transpordi- ja turismikomisjon palub vastutaval kultuuri- ja hariduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde, et Euroopa on tänu oma rikkalikule kultuuri-, kunsti, usu- ja ajaloolisele pärandile, loodusvaradele, geograafilisele asukohale, maastike mitmekesisusele ja elustiili külgetõmbele üks maailma peamisi turismi sihtkohti ning kultuuriturism moodustab umbes 40 % Euroopa turismist;
2. toonitab, et kultuuriturism on väga oluline, selleks et säilitada ja kasutada meie kultuuripärandi väärtust, kusjuures kultuuripärand ei ole ainult füüsiline pärand ja maastikud, vaid ka vaimne pärand, nagu keeled ja usu- ning toiduvalmistamistraditsioonid;
3. juhib tähelepanu asjaolule, et kultuuripärand ja turism on vastastikku kasulikud, sest ühelt poolt annab kultuuripärand turismitööstusele märkimisväärset tulu ja teisalt on turism hea kultuuri jaoks, kuna soodustab kultuuriväärtuste näitamist ja säilitamist ning toob sisse tulu, mis on vajalik kultuuriväärtuste hoidmiseks;
4. annab selge poliitilise signaali, et Euroopa mitmekesisus ning mitmekultuurilisus pakuvad suurepäraseid võimalusi igat liiki temaatilise turismi arendamiseks ning mitmekülgse turismi- ja kultuurivahetuse kooskõlastatud edendamiseks; toonitab, et mis tahes kultuuriturismi tegevuskava peab tuginema Euroopa mitmekesisusele, autentsusele, kestlikkusele, täielikule juurdepääsule ning kõrgele kvaliteedile;
5. võtab teadmiseks 30. ja 31. oktoobril 2014. aastal Napolis toimunud 13. Euroopa Turismifoorumi, kus toonitati turismi ja kultuuri vahelise sünergia tähtsust ning nende panust majanduskasvu ja tööhõivesse;
6. toonitab, et integreeritud lähenemine, mis on suunatud varalise ja mittevaralise kultuuri- ning looduspärandi säilitamisele, edendamisele ja toonitamisele, on sotsiaalse innovatsiooni ning kohaliku, piirkondliku, linna- ja maapiirkondade kaasava arengu jaoks võimas liikumapanev jõud ning aitab kaasa kestliku kultuuriturismi edendamisele, vähendades samal ajal hooajalisuse mõju; eelkõige:
 - a) juhib tähelepanu vajadusele kaasata aktiivselt kohalikud kogukonnad ja erasektori sidusrühmad;
 - b) märgib, kui oluline on kohandada kultuurivaldkonna uued oskused ja ametiprofiilid oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoriga (ESCO);
 - c) toetab kultuurisisu digiteerimist ja sellele sidusjuurdepääsu tagamist eesmärgiga jõuda laiemale üldsuseni ja kaasata täielikumalt noori;
 - d) pooldab strateegilise lähenemisviisivastuvõtmist uurimistöö ja innovatsiooni, teadmiste jagamise ja aruka spetsialiseerumise osas;
7. toonitab kultuuri ja kultuuripärandi keskset tähtsust kohalikul, riiklikul ja ELi tasandil

äriinnovatsiooni ergutamisel ning turismiga seotud majandustegevuse arendamisel, eriti külastajatele mõeldud rajatiste pakkumisel turismikeskustes ning kogu valdkonda hõlmavate paljude eri teenuste osutamisel; toonitab, et kultuuripärandi säilitamine, arendamine ja edendamine on väga tähtis paljudes ärivaldkondades, eriti turismis;

8. toonitab, et kultuuriturism võib anda tõe kohalikule majandusele kohaliku tootmise edendamise, äriühingute loomise ergutamise ning tarbijaõudluse suurendamisega turismivaldkonnas ning riigisisese lisandväärtuse maksimeerimisega;
9. toonitab kultuuriturismi ergutamise potentsiaali maa-, saare-, ranniku- ja mägipiirkondades, kus on säilinud rikkumata loodus ja maastikud, piirkondlikud või vähemuskeeled ja dialektid, traditsiooniline kultuur (traditsiooniline rahvakunst, rahvariided, käsitöö, kohalikud festivalid, liikuvuskultuur, kulinaarsed traditsioonid), kus pakutakse kohalikke käsitöötooteid ja teenuseid, kus on autentsust ning tööstuslik ja põllumajanduspärand ning rahvusvähemuste kultuuripärand; juhib tähelepanu, et kultuuriturism aitab mitmekesistada traditsioonilist majandustegevust neis piirkondades ja julgustab kohalikku elanikkonda paigale jääma, millega hoitakse ära rahvaarvu vähenemine ning paljude väärtuslike kultuurimälestiste mahajätmine ja allakäik ning hoitakse ära traditsioonide ja kommete väljasuremine; kutsub liikmesriike üles töötama välja kestlik valdkondadevaheline taristu ning parandama piiriülest ühenduvust, sh töötama välja uued info- ja kommunikatsioonitehnoloogialahendused, nt integreeritud reisiplaneerimise ja piletimüügiteenused, selleks et suurendada turismisihtkohtade ja eriti väiksemate ning kõrvaliste turismisihtkohtade külgetõmmet ning juurdepääsetavust õhu, mere, maanteed ja raudtee kaudu;
10. juhib tähelepanu, et uute siseveeteede ja mitmeliigiliste ühenduste väljaarendamine võib aidata kultuuriturismi kestlikule arengule otsustavalt kaasa;
11. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma kooskõlastatud meetmeid, et töötada välja maaturismi külgetõmbavaks muutmise poliitika, pidades silmas asjaolu, et see on sisemaa ja maapiirkondade arengu tõekehõud; ärgitab ELi institutsioone looma seoseid pärandi ja kohalike kogukondade vahel, et kasutada ära kohalike sidusrühmade kaasatus maapiirkondades ja äärepoolseimates piirkondades; on seisukohal, et tugevat rõhku tuleks panna inimeste koolitamisele ja pärandi säilitamise rahalisele toetamisele, arvestades asjaolu, et kultuuriturismi toetamine maapiirkondades soodustab ka massiturismi vähenemist;
12. toonitab, et kultuuriturismi piirkondlik arendamine liikmesriikides eeldab taristuinvesteeringute kavade kasutuselevõtmist hädavajalike põhiteenuste osutamiseks;
13. tunneb muret, et ELi selle valdkonna reguleerimisvahendid ja eelarvevahendid on ebapiisavad; toonitab, et rakenduskavade muutmine on regionaalpoliitika osas veelgi vähendanud kultuuripärandile pühendatud poliitika toetamist;
14. juhib tähelepanu asjaolule, et paljud kultuurilised struktuurid ei ole osa turumajandusest, need toimivad sageli ühendustena või vabatahtlikul alusel ning neile avalikust sektoris antavaid rahalisi vahendeid on majanduskriisi tulemusel järsult vähendatud; kutsub komisjoni üles esitama ettepanekud erakapitali osaluse edendamiseks kultuuripärandiga seotud projektides mis tahes kujul (sponsorlusevõi mõnel muul kujul);

15. juhib tähelepanu asjaolule, et kõigil tasanditel (rahvusvahelisel, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul) tuleks vastu võtta integreeritud ja koordineeritud lähenemisviis, kaasates kõik sidusrühmad ja kohaliku kogukonna, ning ergutab sellega seoses arendama avaliku ja erasektori partnerlust, et kasutada ära kultuuriressursside majanduslik potentsiaal;
16. palub komisjonil ja liikmesriikidel algatada üleeuroopalise dialoogi kõigi valitsustasandite poliitikakujundajate ning kultuuri- ja loometööstuste, turismikorraldajate võrgustike, era- ja avaliku sektori osalejate partnerluste ja vabaihenduste vahel;
17. palub komisjonil, nõukogul ja liikmesriikidel jätkata koostööd eesmärgiga viia kõigil vastavatel tasanditel ellu kultuuripärandi ja kultuuriturismi edendamise seotud tegevusi, mis sisalduvad 30. juuni 2010. aasta teatise „Euroopa kui maailma soosituim turismisihtkoht – uus Euroopa turismi tegevuskava” (COM(2010)0352);
18. palub komisjonil eespool nimetatud 30. juuni 2010. aasta teatise läbi vaadata;
19. on veendunud, et Euroopa kaubamärgi loomine ja edendamine annab suurt lisandväärtust Euroopa kui maailmasoosituima turismisihtkoha eduks ja eriti Euroopa kultuuripärandi edendamisele; kutsub seetõttu kõigi liikmesriikide ametiasutusi üles tegema komisjoniga koostööd ning täiendama seda kaubamärki oma riiklike ja piirkondlike püüdlustega ning reklaamima ühiselt Euroopat suurtel rahvusvahelistel üritustel ning laiuluslikel turismimessidel kui väga kvaliteetsete turismisihtkohade kogumit;
20. toetab piiriüleste kultuuriturismi toodete loomist, mis peegeldaksid Euroopa ühiseid jagatud väärtusi ja pärandit; palub komisjonil püüelda tihedama koostöö poole liikmesriikide ja muude kultuuri- ja turismipoliitikat kujundavate organisatsioonidega, nagu ÜRO Maailma Turismiorganisatsioon (UNWTO) ning ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsioon (UNESCO), ja jätkata võrgustike ning piiriüleste piirkondlike projektide kaasrahastamist ning edendamist ja jätkata tihedas koostöös Euroopa Nõukoguga kaasrahastamist ning edendustegevust seoses Euroopa kultuuriradadega, mis on piiriüleste üleeuroopaliste temaatiliste turismiprojektide parim näide;
21. rõhutab ühtlasi, kui tähtis on arendada piirkondadevahelisi ja piiriüleseid kultuuri- ja turismitooteid ning -teenuseid, mis põhinevad kooskõlastatud tegevusel, arendavad sünergiaid, hoiavad kokku ressursse ja tugevdavad ning edendavad kogu piirkonna ühist kultuurilist identiteeti ja konkurentsivõimet; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles seda protsessi hõlbustama;
22. rõhutab, kui tähtis on kulinaariapärand, mida tuleb kaitsta ja toetada; leiab, et selleks eraldatud vahendeid saab optimeerida koostöömehhanismide kaudu ELi teiste poliitikavaldkondadega, nagu ühine põllumajanduspoliitika ja tarbijakaitsepoliitika;
23. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tulema välja selliste algatustega, mis aitavad kõige paremini ära kasutada Euroopa veealust kultuuripärandit, ning konkreetsemalt looma Euroopa veealuse kultuuripärandi raja, mis võimaldab laevavrakkide ja uppunud linnade eksponeerimist muuseumides või nendeks ümberkujundamist;
24. toetab algatusi, millega tutvustatakse Euroopa ühist pärandit, suurendatakse kultuurimälestiste nähtavust ning millel on eriline kestlik mõju kohalikul ja piirkondlikul

tasandil, näiteks üleeuroopalised rattateed või palverännurajad, panoraamrongid, Euroopa turistidele mõeldud raudteed (vanade rongiliinide ja -jaamade restaureerimine), Euroopa kultuuripealinnad, Euroopa spordipealinnad, Europa Nostra võrgustik, Natura 2000 võrgustik, Euroopa kultuuripärandi märgis, Euroopa kultuuripärandi päevad ja Euroopa Liidu kultuuripärandi auhind; nõuab noorte kultuuriturismi edendamist ja lihtsustamist; kavatseb lisaks toetada algatusi, millesse kaasatakse aktiivselt noori, nagu Euroopa noortepealinnade algatus;

25. väljendab rahulolu seoses Euroopa kultuuripealinnade algatuse suure eduga; nõuab nende linnade sidumist ühte võrgustikku, et rohkem keskenduda asjaomastele piirkondadele, eesmärgiga võimaldada kogemuste ja heade tavade vahetamist, sealhulgas selleks, et aidata tulevasi kandidaate ning hõlbustada ürituste ja konkreetsete ringreiside korraldamist;
26. peab tervitatavaks uusi algatusi, nagu Euroopa kultuuripärandi aasta, mis suurendavad teadlikkust Euroopa materiaalse ja vaimse pärandi kaitse vajadusest; kutsub komisjoni, nõukogu ja liikmesriike üles tegema suuremaid jõupingutusi, et edendada Euroopa tööstuspärandit kui Euroopa ühise kultuuriväärtuse osa, mille võimalusi ei ole veel piisavalt tunnustatud;
27. kutsub komisjoni üles teavitama liikmesriike ja selle valdkonna peamisi ettevõtjaid vajadusest muuta Euroopa kultuuripärandi paigad kõigi jaoks kättesaadavaks ja taskukohaseks ning pöörata erilist tähelepanu puudega inimestele, piiratud liikumisvõimega isikutele, noortele ja eakatele inimestele ning madala sissetulekuga peredele;
28. toonitab uuesti ökoloogiliselt ja majanduslikult säästva ja vastutustundliku turismi põhimõtte olulisust ning väljendab veendumust, et kuigi ELi tegevus peaks ennekõike soodustama turismi õitsengut Euroopas, tuleb tegelda ka probleemidega, mis on seotud turismist tingitud struktuursete muutuste võimaliku negatiivse mõjuga ning ohtudega, mida massiturism kultuuripärandile kaasa toob; on seisukohal, et EL peab tegema koostööd liikmesriikide ja kohalike sidusrühmadega, et koostada suunised, mille eesmärk on vähendada massiturismi kahjulikke mõjusid kõrvalistele piirkondadele, sealhulgas ELi äärepoolseimatele ja saarepiirkondadele, eelkõige kõrghooajal;
29. tuletab meelde, kui oluline on kaitsta ja säilitada kultuuripärandit mitte ainult aja hävitustöö, vaid ka huligaansuse ja rüüstamise eest; juhib tähelepanu sellele, et paljusid arheoloogiamälestisi, eelkõige veealuseid paiku, kus ametiasutuste juurdepääs ja järelevalve on raskendatud, ähvardab endiselt oht langeda organiseeritud aardeküttide rüüstamise ohvriks; nõuab sellega seoses tõhusamat koostööd liikmesriikide vahel kultuuriväärtuste tuvastamise ja tagasisaamise ning selliste esemetega ebaseadusliku kaubitsemisega võitlemise alal;
30. kutsub komisjoni, nõukogu ja liikmesriike üles jätkama tööd ohustatud paikade algatusega, mille käivitas Europa Nostra koostöös Euroopa Investeeringuspangaga, leida selleks uusi näited Euroopa ohustatud pärandi kohta, koostada tegevuskavasid ja otsida võimalikke rahastamisallikaid; juhib tähelepanu, et selle algatuse väljatöötamine on üks võimalus kaasata erainvesteeringuid pärandi väärtustamisse;

31. rõhutab ettevõtlustegevuse arendamise ja osalemisel põhinev lähenemisviisi märkimisväärseid võimalusi turismivaldkonnas, eelkõige väikese ja keskmise suurusega turismiettevõtjate, kuid ka idufirmade, mittetulundussektori ja muude organisatsioonide jaoks, kes annavad panuse Euroopa kultuuripärandi säilitamisse, kaitsmisse ja reklaamimisse; toonitab, et peale kultuuriväärtuste on Euroopa turismivaldkonna edu ja konkurentsivõime jaoks võtmetähtsusega kvaliteetne teenindus, kõrgetasemelised professionaalsed oskused, selles valdkonnas hea koolituse saanud spetsialistid ja esindatus veebis; rõhutab, et teadusuuringud, innovatsioon ja uus tehnoloogia, eelkõige telekommunikatsiooni vallas, on inimestele kultuuripärandi lähemale toomiseks väga olulised; on samuti seisukohal, et VKEde konkurentsivõime huvides tuleks vähendada nende jaoks tarbetut koormust ning läbi vaadata õigusaktid, mis avaldavad negatiivset mõju turismivaldkonna VKEdele;
32. on seisukohal, et majanduskriis võttis rahastamise ühelt valdkonnalt, mis on kärpete tõttu kõige rohkem kannatanud, ja selle tulemusel on hüljatud ja hooletusse jäetud arvukalt väärtuslikke kultuuripaiku, mis on langenud unustusse, tuues sellega kahju ühiskonnale ja turismivaldkonnale; kutsub komisjoni üles tagama, et teave kultuuriturismi säilitamiseks ja edendamiseks ette nähtud ELi vahendite kohta oleks kergesti kättesaadav kõikidele asjaomastele sidusrühmadele, nt riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi VKEdele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele, ning et see teave oleks kättesaadav ELi ametlikes keeltes, ning samuti tagama, et haldusmenetlust nendele vahenditele otsejuurdepääsuks lihtsustataks veelgi, eelkõige VKEde jaoks, mis moodustavad suure osa turismivaldkonnast; palub komisjonil tagada suurem läbipaistvus vahendite kasutamise osas; nõuab, et komisjon rakendaks kultuuripärandi edendamiseks ette nähtud ühtsete rakenduskavade heakskiitmise suhtes avatumat lähenemisviisi; kutsub komisjoni üles võtma meetmeid, et asjakohase õiguskeskkonna abil vähendada halduskoormust eesmärgiga suurendada turismivaldkonna ettevõtjate, eelkõige VKEde ja idufirmade arvu;
33. rõhutab võimalust keskenduda makropiirkondlike strateegiate väljatöötamisel rohkem kultuuriturismile, et muuta see üleeuroopalise koostöö strateegilise raamistiku lahutamatuks osaks;
34. toetab komisjoni algatust Euroopa rikkaliku kultuuripärandi digiteerimiseks kui olulist panust selle ainulaadse kultuurilise rikkuse reklaamimiseks kogu maailmas ning peab oluliseks selle elluviimist ka kohalikul tasandil, mis oleks kasuks väikeettevõtetele; rõhutab raamatukogu- ja arhiiviresursside olulist rolli Euroopa füüsilise ja digitaalse kultuuripärandi säilitamisel, edendamisel ja sellele juurdepääsu tagamisel; kutsub komisjoni üles tegema koostööd liikmesriikidega, et täpselt määratleda ja digiteerida UNESCO materiaalne ja vaimne maailmapärand Euroopas ja teha see kättesaadavaks veebilehel visiteurope.com;
35. rõhutab, et pärandi väärtustamine nõuab ka reageerimist inimeste uuele elustiilile ja palub komisjonil sellega seoses kaaluda tervikliku digitaalse kommunikatsioonistrateegia koostamist, et esile tuua komisjoni käivitatud algatusi ja toetada kultuuriprojekte, mis ühendavad endas pärandit ja kaasaegseid võimalusi (nt uue tehnoloogia kasutamine muuseumialadel);
36. rõhutab kultuuriturismi kui hariduse ja ELi elukestva õppe programmide (nt Erasmus+)

lahutamatu osa tähtsust ja eripära; juhib tähelepanu asjaolule, et kultuuriturism on mõeldud väga laiale osalejate ringile, alates lastest ja lõpetades pensionäridega ja seetõttu tuleb seda kohandada eri vanuserühmade hariduslike ja kultuuriliste vajadustega;

37. soovib komisjonil luua ühtne ELi portaal, mis oleks pühendatud kultuuripärandile ning koondaks endas teabe kõikide kultuuripärandit rahastavate ELi programmide kohta; on seisukohal, et pärast portaali käivitamist tuleks igas liikmesriigis korraldada reklaamikampaania, et võimalikud abisaajad saaksid selle olemasolust teadlikuks;
38. soovib ühtse, lihtsustatud kommunikatsioonistrateegia kujundamist, et määratleda Euroopat kui ainulaadset sihtkohta, ning avaldab seetõttu heameelt seoses algatusega „Sihtkoht Euroopa 2020”, mille eesmärk on luua üleeuroopaline portaal, kus tutvustatakse liikmesriikide veebisaite; soovib lisaks luua mitmekeelsed portaalid kohalike sihtkohtade jaoks, mis asuvad suurlinnadest väljas, ning muuta nähtavamaks kultuuri- ja tööstuspärandiga seotud tooted;
39. soovib komisjonil edendada ka programmi „Erasmus noortele ettevõtjatele” kui kultuuripärandi rahastamise mehhanismi.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	5.5.2015
Lõpphääletuse tulemus	+: 40 -: 3 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Daniela Aiuto, Lucy Anderson, Georges Bach, Izaskun Bilbao Barandica, Deirdre Clune, Michael Cramer, Luis de Grandes Pascual, Andor Deli, Karima Delli, Isabella De Monte, Ismail Ertug, Jacqueline Foster, Dieter-Lebrecht Koch, Merja Kyllönen, Miltiadis Kyrkos, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Cláudia Monteiro de Aguiar, Renaud Muselier, Jens Nilsson, Markus Pieper, Salvatore Domenico Pogliese, Tomasz Piotr Poręba, Gabriele Preuß, Christine Revault D'Allonnes Bonnefoy, Dominique Riquet, Massimiliano Salini, David-Maria Sassoli, Claudia Schmidt, Claudia Tapardel, Keith Taylor, Pavel Telička, István Ujhelyi, Peter van Dalen, Wim van de Camp, Janusz Zemke, Roberts Zile, Kosma Złotowski, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Rosa D'Amato, Martina Dlabajová, Maria Grapini, Henna Virkkunen